

שבת דף צא

משנה.

המצניע לזרע ולדוגמא ולרפואה והוציאו בשבת - חייב בכל שהוא
וכל אדם אין חייב עליו אלא כשיעורו.
חזר והכניסו - אינו חייב אלא כשיעורו.

המצניע לזרע ולדוגמא ולרפואה והוציאו בשבת - חייב בכל שהוא

קושי: למה ליה למיתני המצניע? ליתני המוציא לזרע ולדוגמא ולרפואה חייב בכל שהוא!
תירוץ: אמר אביי: הכא במאי עסקינן - כגון שהצניעו, ושכח למה הצניעו, והשתא קא מפיק ליה סתמא. מהו דתימא: בטולי בטלה מחשבתו - קא משמע לן: כל העושה - על דעת ראשונה הוא עושה.

קביעה: אמר רב יהודה אמר שמואל: מחייב היה רבי מאיר אף במוציא חטה אחת לזריעה.

קושי: פשיטא, כל שהוא תנן!

תירוץ: מהו דתימא: כל שהוא - לאפוקי מגרוגרת, ולעולם עד דאיכא כזית - קא משמע לן.

קושי על המשנה לפי אביי: מתקיף לה רב יצחק בריה דרב יהודה: אלא מעתה, חישב להוציא כל ביתו - הכי נמי דלא מיחייב עד דמפיק לכוליה?
תירוץ: התם - בטלה דעתו אצל כל אדם.

וכל אדם אין חייבין עליו אלא כשיעורו.

מתניתין דלא כרבי שמעון בן אלעזר. דתניא, **כלל אמר רבי שמעון בן אלעזר: כל שאינו כשר להצניע, ואין מצניעין כמוהו, והוכשר לזה והצניעו, ובא אחר והוציא - נתחייב זה במחשבתו של זה.**

קביעה: אמר רבא אמר רב נחמן: הוציא כגרוגרת לאכילה, ונמלך עליה לזריעה, אי נמי, לזריעה ונמלך עליה לאכילה - חייב.

קושי: פשיטא, זיל הכא - איכא שיעורא, וזיל הכא - איכא שיעורא!

תירוץ: מהו דתימא: בעינן עקירה והנחה בחדא מחשבה, והא ליכא - קא משמע לן.

שאלה ארוכה של רבא: הוציא חצי גרוגרת לזריעה, ותפחה, ונמלך עליה לאכילה מהו?

אם תמצי לומר: התם הוא דמיחייב או דילמא: כיון דאילו אישתיק ולא חשיב עליה - דזיל הכא איכא שיעורא, וזיל הכא איכא שיעורא; הכא, כיון דבעידנא דאפקה לא הוה ביה שיעור אכילה - לא מיחייב;

ואם תמצי לומר: כיון דאילו אישתיק ולא חשיב עליה מיחייב אמחשבה דזריעה, השתא נמי מיחייב; הוציא כגרוגרת לאכילה וצמקה, ונמלך עליה לזריעה מהו?

הכא ודאי כי אישתיק אמחשבה קמייתא - או דילמא: בתר השתא אזלינן, ומיחייב?

ואם תמצי לומר: בתר השתא אזלינן, ומיחייב; הוציא כגרוגרת לאכילה, וצמקה וחזרה ותפחה, מהו?

יש דיחוי לענין שבת או אין דיחוי לענין שבת? - **תשובה:** תיקו.

שאלה: בעא מיניה רבא מרב נחמן: זרק כזית תרומה לבית טמא מהו? **שאלה על השאלה:** למאי?

אי לענין שבת - כגרוגרת בעינן; אי לענין טומאה - כביצה אוכלין בעינן!

הסבר השאלה: לעולם לענין שבת, וכגון דאיכא פחות מכביצה אוכלין, והאי משלימו לביצה.

מאי?

מדמצטרף לענין טומאה - מיחייב נמי לענין שבת או דילמא: כל לענין שבת - כגרוגרת בעינן?
 נסיון לענות ממקרה אחר: אמר ליה: תניתה, אבא שאול אומר: שתי הלחם ולחם הפנים שיעורן כגרוגרת. ואמאי? לימא: מדלענין יוצא בכזית, לענין שבת נמי בכזית.
 דחיה: הכי השתא! התם - מדאפקיה חוץ לחומת העזרה איפסיל ליה ביוצא, אשבת לא מיחייב עד דמפיק ליה לרשות הרבים. הכא - שבת וטומאה בהדי הדדי קאתיין.

חזר והכניסו אינו חייב אלא כשיעורו.

קושי: פשיטא!

תירוץ: אמר אביי: הכא במאי עסקינן - כגון שזרקו לאוצר ומקומו ניכר.
 מהו דתימא: כיון דמקומו ניכר - במילתיה קמיינתא קאי, קא משמע לן: מדזרקיה לאוצר - בטולי בטליה.

משנה. המוציא אוכלין ונתנן על האסקופה, בין שחזר והוציאן, בין שהוציאן אחר - פטור, מפני שלא עשה מלאכתו בבת אחת.

קופה שהיא מלאה פירות ונתנה על אסקופה החיצונה, אף על פי שרוב פירות מבחוץ - פטור, עד שיוציא את כל הקופה.

האי אסקופה מאי?

אילימא אסקופה רשות הרבים, - פטור?
 הא קא מפיק מרשות היחיד לרשות הרבים!
 אלא: אסקופה רשות היחיד, בין שחזר והוציאן בין שהוציאן אחר פטור?
 הא קא מפיק מרשות היחיד לרשות הרבים!

אלא: אסקופה כרמלית. והא קא משמע לן: טעמא - דנח בכרמלית, הא לא נח בכרמלית - מיחייב. מתניתין דלא כבן עזאי, דתניא: **המוציא מחנות לפלטיא דרך סטי - חייב, ובן עזאי פטור.**

קופה שהיא מלאה כו'.

חזקיה	המשנה במקרה:	אלמא קסבר	קושי מלשון המשנה	תירוץ
חזקיה	בקופה מליאה קישואין ודלועין, אבל מליאה חרדל חייב	אגד כלי לא שמיה אגד	עד שיוציא את כל הקופה טעמא - דכל הקופה, הא כל הפירות - פטור = אגד כלי שמיה אגד	עד שיוציא את כל הקופה , במה דברים אמורים - בקופה מליאה קישואין ודלועין, אבל מליאה חרדל - נעשה כמי שהוציא את כל הקופה, וחייב.
רבי יוחנן	אפילו מליאה חרדל פטור	אגד כלי שמיה אגד	אף על פי שרוב פירות בחוץ , טעמא - דרוב פירות, הא כל פירות אף על גב דאגידא קופה מגואי - חייב = אגד כלי לא שמיה אגד	אף על פי שרוב פירות בחוץ , ולא רוב פירות בלבד אלא אפילו כל פירות - פטור, עד שיוציא את כל הקופה.

קושי על חזקיה: מיתיבי: **המוציא קופת הרוכלין ונתנה על אסקופה החיצונה, אף על פי שרוב מינין בחוץ - פטור, עד שיוציא את כל הקופה**, קא סלקא דעתך בצררי, קשיא לחזקיה!
תירוץ: אמר לך חזקיה: הכא במאי עסקינן - באורנסי.

קושי על ר' יוחנן: מתיב רב ביבי בר אבבי: **הגונב כיס בשבת - חייב, שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבא לידי איסור שבת. היה מגרר ויוצא - פטור, שהרי איסור גניבה ואיסור שבת באין כאחד.** ואי סלקא דעתך אגד כלי שמיה אגד - קדים ליה איסור גניבה לאיסור שבת!
תירוץ: אי דאפקיה דרך פיו - הכי נמי, הכא במאי עסקינן דאפקיה דרך שוליו.

